

Přítomnost v potravinách

- biochemické procesy, mikrobiální činnost
- acidulanty, stabilizátory, konzervovadla

Typické senzorické vlastnosti (chuť a aroma)

- kyselá, dráždivá, ostrá, slanohořká, máslová, mléčná atd.

Typické chemické charakteristiky

- délka řetězce, lineární, cyklické a aromatické struktury
- počet karboxylových skupin a další skupiny (-OH, =O)
- nasycené a nenasycené - cis, trans izomerie
- polarita, těkavost, disociační konstanta

KLASIFIKACE ORGANICKÝCH KYSELIN

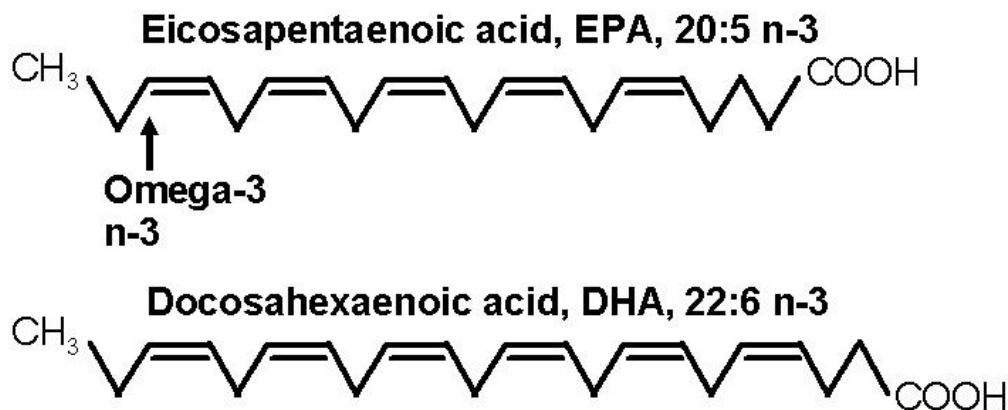
1. Alifatické nasycené monokarboxylové kyseliny (SFA)

$\text{H} - \text{COOH}$	methanová	<i>mravenčí</i>	methanoyl <i>formyl</i>	methanoát <i>formiát</i>
$\text{CH}_3 - \text{COOH}$	ethanová	<i>octová</i>	ethanoyl <i>acetyl</i>	ethanoát <i>acetát</i>
$\text{C}_2\text{H}_5 - \text{COOH}$	propanová	<i>propionová</i>	propanoyl <i>propionyl</i>	propanoát <i>propionát</i>
$\text{CH}_3[\text{CH}_2]_2 - \text{COOH}$	butanová	<i>máselná</i>	butanoyl <i>butyryl</i>	butanoát <i>butyrát</i>
$\text{CH}_3[\text{CH}_2]_3 - \text{COOH}$	pentanová	<i>valerová</i>	pentanoyl	pentanoát
$\text{CH}_3[\text{CH}_2]_4 - \text{COOH}$	hexanová	<i>kapronová</i>	hexanoyl	hexanoát
$\text{CH}_3[\text{CH}_2]_{10} - \text{COOH}$	dodekanová	<i>laurová</i>	dodekanoyl	dodekanoát
$\text{CH}_3[\text{CH}_2]_{14} - \text{COOH}$	hexadekanová	<i>palmitová</i>	palmitoyl	palmitoát
$\text{CH}_3(\text{CH}_2)_{16} - \text{COOH}$	oktadekanová	<i>stearová</i>	stearoyl	stearoát

KLASIFIKACE ORGANICKÝCH KYSELIN

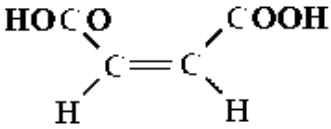
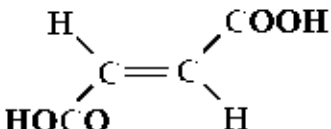
2. Alifatické nenasycené monokarboxylové kyseliny (MUFA, PUFA)

$C_{17}H_{33} - COOH$	oktadec-9-enová	<i>olejová</i>	<i>oleoyl</i>	<i>oleát</i>
$C_{17}H_{31} - COOH$	oktadeka-9,12-dienová	<i>linolová</i>	<i>linoloyl</i>	<i>linolát</i>
$C_{17}H_{29} - COOH$	oktadeka-9,12,15-trienová	<i>linolenová</i>	<i>linolenoyl</i>	<i>linolenát</i>

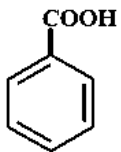
KLASIFIKACE ORGANICKÝCH KYSELIN

3. Alifatické dikarboxylové kyseliny

HOOC - COOH	ethandiová	šťavelová	oxalyl	oxalát
			ethandioyl	ethandioát
HOOC - CH ₂ - COOH	propandiová	malonová	malonyl	malonát
			propandioyl	propandioát
HOOC - (CH ₂) ₂ - COOH	butandiová	jantarová	sukcinyl	sukcinát
			butandioyl	butandioát
HOOC - (CH ₂) ₃ - COOH	pentandiová	glutarová	glutaryl	glutarát
			pentandioyl	butandioát
HOOC - (CH ₂) ₄ - COOH	hexandiová	adipová	adipoyl	adipát
			hexandioyl	hexandioát
	(Z)-butendiová	maleinová	maleinyl	maleinát
			butendioyl	butendioát
	(E)-butendiová	fumarová	fumaroyl	fumarát
			butendioyl	butendioát

KLASIFIKACE ORGANICKÝCH KYSELIN

4. Aromatické karboxylové kyseliny

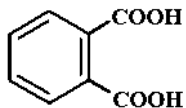

benzen-karboxylová

benzoová

benzooyl

benzoát

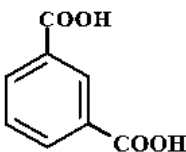

benzen-1,2-
dikarboxylová

ftalová

ftaloyl

ftalát

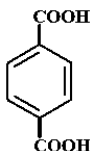

benzen-1,3-
dikarboxylová

isofталová

isofталoyl

isofталát

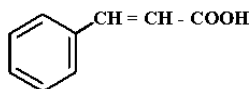

benzen-1,4-
dikarboxylová

terefталová

terefталoyl

terefталát

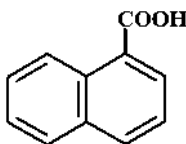

3-fenylpropenová

skořicová

3-fenylpropenoyl

3-fenylpropanoát

naftalen-1-
karboxylová

1-naftoová

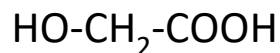
1-naftoyl

1-naftoát

KLASIFIKACE ORGANICKÝCH KYSELIN

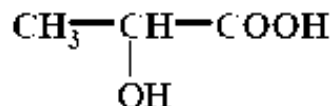
5a. Hydroxykyseliny

hydroxyethanová
hydroxyoctová

glykolová

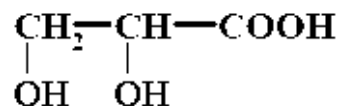
glykoloyl

2-hydroxypropanová

mléčná

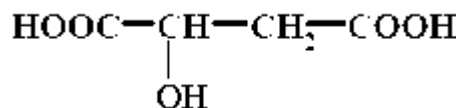
laktoyl

2,3-dihydroxypropanová

glycerová

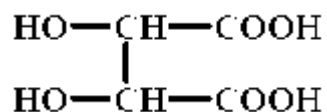
glyceroyl

2-hydroxybutandiová
hydroxyjantarová

jablečná

maloyl

2,3-dihydroxybutandiová
2,3-dihydroxyjantarová

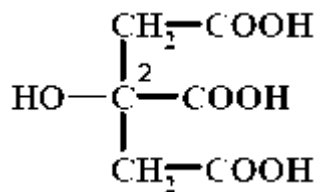
vinná

tartaroyl

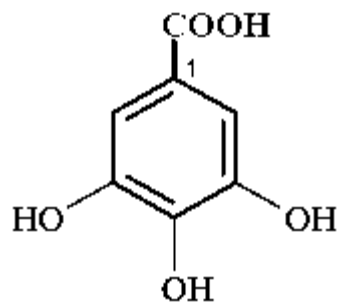

KLASIFIKACE ORGANICKÝCH KYSELIN

5b. Hydroxykyseliny

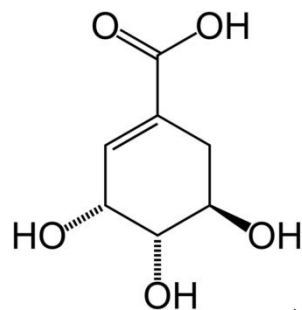

2-hydroxypropan-1,2,3-trikarboxylová *citronová*

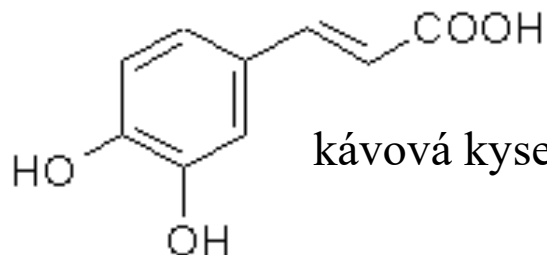

3,4,5-trihydroxybenzoová

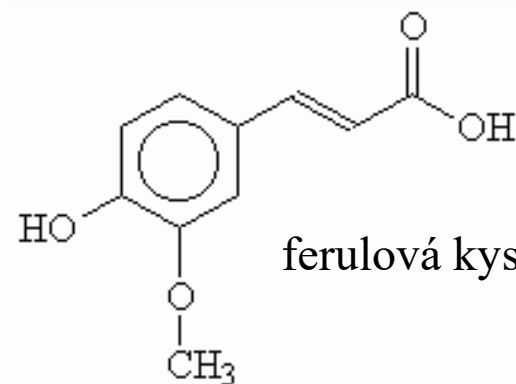
gallová galloyl

šikimová kyselina

káвовá kyselina

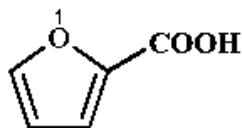

ferulová kyselina

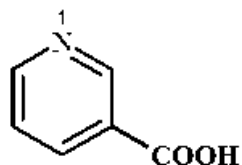
6. Oxokyseliny

OHC - COOH	oxoethanová	glyoxylová <i>oxalaldehydová</i>
CH ₃ - CO - COOH	2-oxopropanová	<i>pyrohroznová</i>

7. Heterocyklické karboxylové kyseliny

furan-2-karboxylová 2-furoová 2-furoyl 2-furoát

pyridin-3-karboxylová nikotinová nikotinoyl nikotinát

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

Celková kyselost: titračně - roztok NaOH nebo KOH
indikace b.e. - fenolftalein nebo potenciometrická
pH 8,2 - AOAC, pH 7,0 - EU

Vyjádření: různé podle typu matrice - obvykle spotřeba titračního roztoku o příslušné koncentraci vztažená na navážku vzorku a udávaná jako obsah dominantní kyseliny

Těkavé kyseliny: destilace (příp. s vodní párou)

SPFM: přímo (UV) nebo po reakci s činidlem (UV/VID)
skupinově (nenasycené MK) nebo jednotlivě

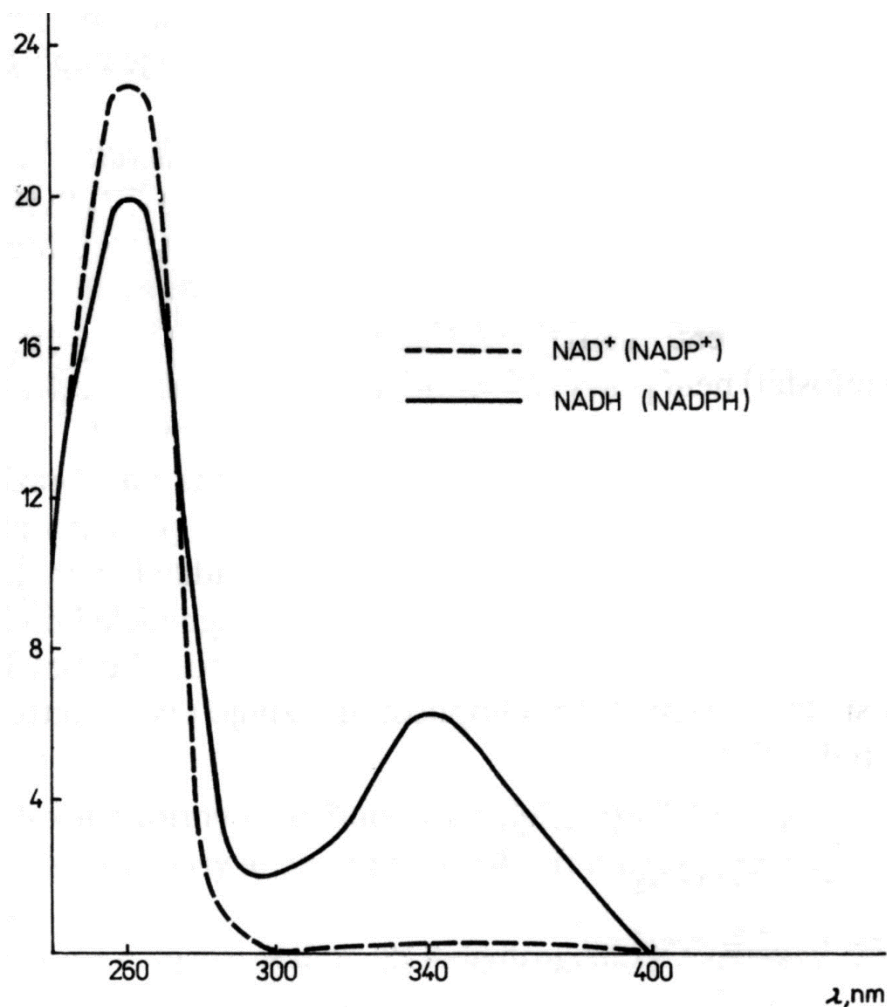
Enzymaticky: využití poměru NAD^+/NADH nebo $\text{NADP}^+/\text{NADPH}$
- měření při 340 nm

Elektroanalyticky: redoxní titrace nebo polarografie (askorb. k.)
popř. kombinace s enzymovou metodou

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

Absorpční spektra různých forem pyridinových dinukleotidů

Separační metody

1. Chromatografické: plynová chromatografie - přímá nebo po derivatizaci
kapalinová chromatografie - RP, IEC
- GC-FID/MS; LC-MS/MS
2. Elektromigrační: elektroforéza, izotachoforéza

Spektrální přímé metody

- FTIR, Ramanova s., NMR

Analýza skupinová nebo individuální

Separace bohatých směsí včetně minoritních složek

Možnost sledování profilů, forem výskytů (typy esterů), konfigurace dvoj. v.

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

<i>Analyt, matrice</i>	<i>Izolace</i>	<i>Stanovení</i>
<i>Mléčná kyselina:</i> vína	$\text{CuSO}_4 + \text{Ca(OH)}_2$ $+ \text{H}_2\text{SO}_4$	SFPM - VID 560 nm (reakce s p- hydroxydifenylem)
mléčné výrobky	deproteinace extrakce Et_2O oxidace na CH_3CHO	SPFM - VID 570 nm (reakce s piperidinem)
<i>Citronová kyselina:</i> sýry	Extrakce horkou vodou (60-70°C) + deproteinace CCl_3COOH	SPFM - VID 428 nm (reakce s pyridinem)

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

<i>Analyt, matrice</i>	<i>Izolace</i>	<i>Stanovení</i>
<i>Sukcinát:</i> vína, ovocné šťávy maso, zelenina, sýry	zředění a pH 8,0 odbarvení - 1% polyvinylpyrrolidon nebo aktivní uhlí Extrakce horkou vodou, odtučnění podchlazením a deproteinace HClO_4	SFPM - UV 340 nm (NADH) SFPM - UV 340 nm (NADH)
<i>Fumarová kyselina:</i> ovocné šťávy tuhé potraviny	třepání s Celitem + filtrace Extrakce MeOH + filtrace	Polarograficky Potenciál píku: -1.15V

HPLC/RID,EC,UV,MS

stacionární fáze: RP (C8, C18 silikagel), IEC (anex)

mobilní fáze: voda, organická rozpouštědla, kyseliny (H_2SO_4 , HCOOH),
kyselé pufry

Úprava vzorku (obecně jednodušší než pro GC):

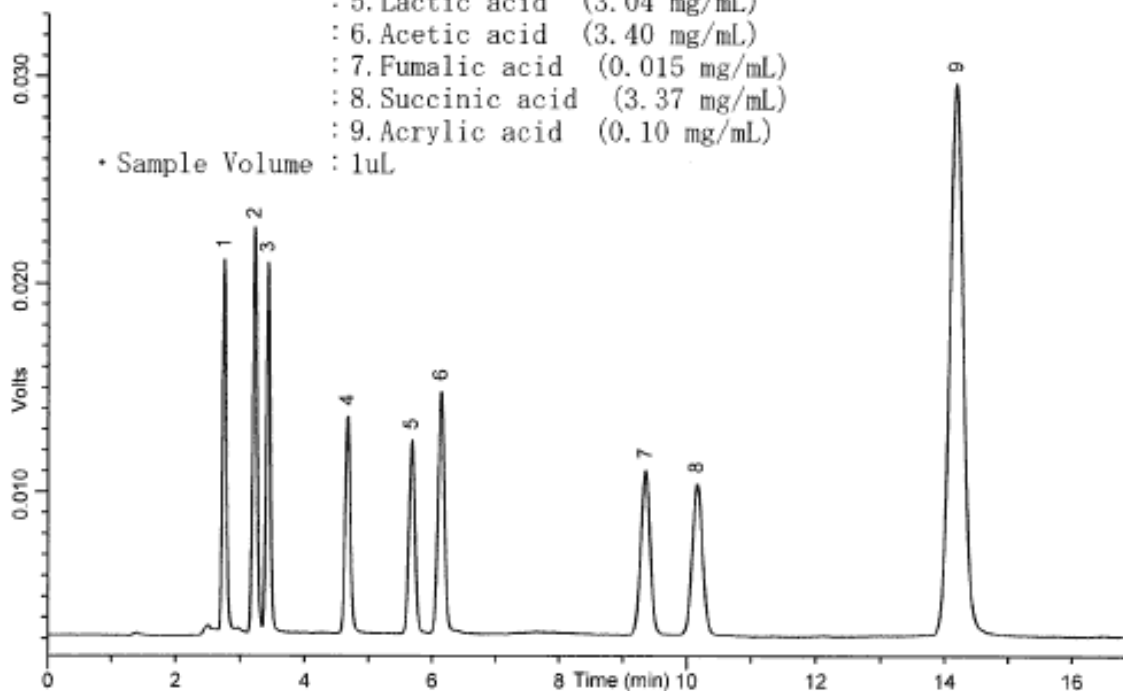
podle typu matrice:

nápoje a extrakty z nich - ředění, filtrace, čiření, odstředování

složitější matrice a extrakty z nich - kolonová chromatografie, SPE

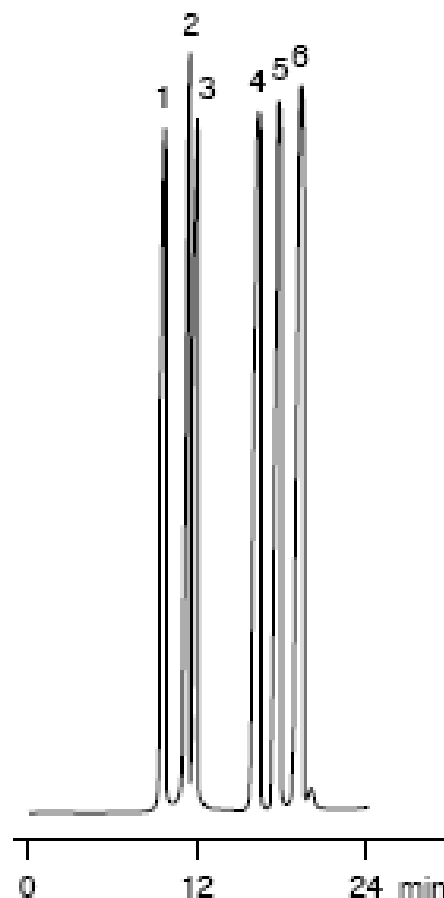
ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

- Column : Inertsil ODS-3V (250 × 4.6 mm I. D.)
- Flow rate : 1.0 mL/min
- Eluent : 0.1 M Ammonium dihydrogenphosphate + Phosphoric acid (pH 2.5)
- Oven Temp. : 40 °C
- Detector : UV 210 nm
- Samples :
 - 1. Oxalic acid (0.19 mg/mL)
 - 2. Tartaric acid (1.20 mg/mL)
 - 3. Glycollic acid (3.12 mg/mL)
 - 4. Malonic acid (1.44 mg/mL)
 - 5. Lactic acid (3.04 mg/mL)
 - 6. Acetic acid (3.40 mg/mL)
 - 7. Fumalic acid (0.015 mg/mL)
 - 8. Succinic acid (3.37 mg/mL)
 - 9. Acrylic acid (0.10 mg/mL)
- Sample Volume : 1 µL

Organic Acids

Column: Rezex ROA-Organic Acid
Dimensions: 300 x 7.8 mm
Part No.: 00H-0138-K0
Mobile Phase: 0.005 N Sulfuric Acid
Flow Rate: 0.5 mL/min
Detection: UV @ 210 nm
Temperature: 55 °C
Sample:
1. Oxalic
2. Citric
3. Tartaric
4. Succinic
5. Formic
6. Acetic

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

CZE, ITP/EC, UV

Úprava vzorku:

podle typu matrice:

- jednoduché ředění, frakcionace, odstranění rušivých složek, filtrace, čiření, odstředování, kolonová chromatografie, SPE

Capillary: uncoated fused-silica (50 μm i.d. x 100 cm total length)

Cartridge and carousel temp: 25°C

Polarity: negative to positive

Run voltage: 25 kV

Run time: 30 min

Detector: 220 nm

Sample injection: 5 psi*sec

Purge cycles (3): 0.1 M HCl (120s), BGE (240s)

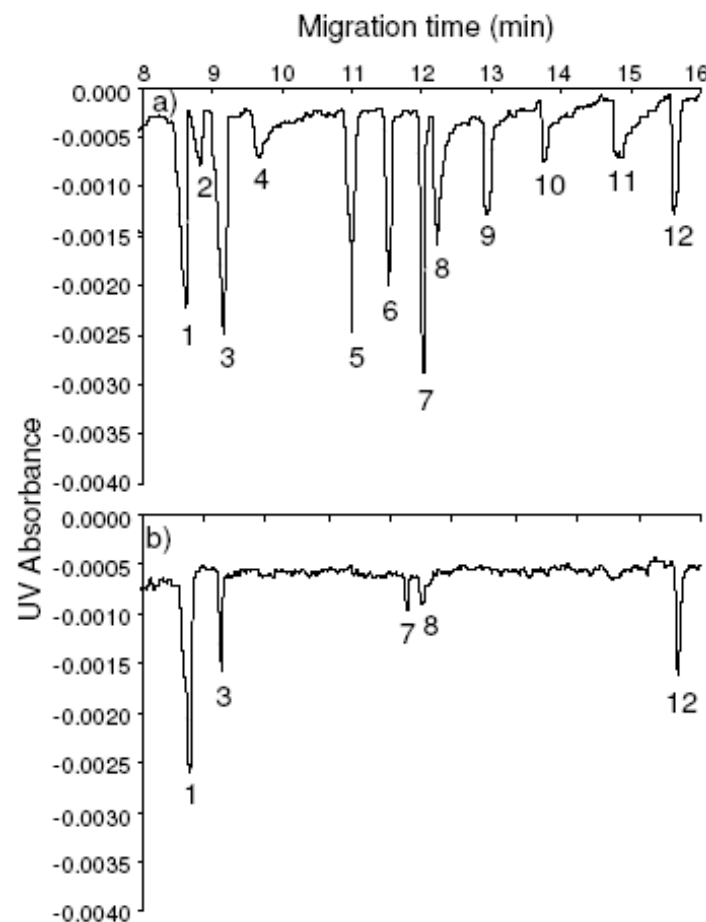
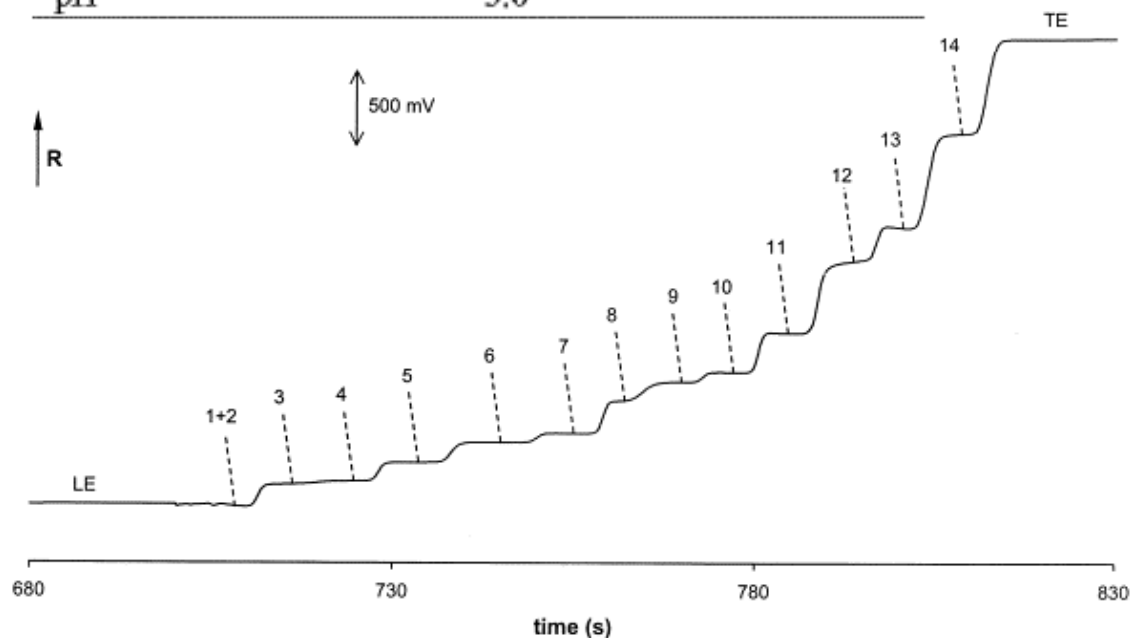

Figure 1 Inorganic anions and organic acids in (a) standard solution with each analyte at 1 mM, and (b) hot water extract of foliage from *P. pinaster*. Peaks are: 1, chloride; 2, nitrate; 3, sulphate; 4, oxalate; 5, formate; 6, tartarate; 7, malate; 8, citrate; 9, succinate; 10, pyruvate; 11, acetate; 12, phosphate. CE conditions as described in the text.

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

Parameter	
Solvent	Water
Leading ion	Chloride
Concentration (mM)	10
Counter-ion	β -Alanine
pH	2.9
Suppressor of electroosmotic flow	Methylhydroxyethylcellulose
Concentration (% w/v)	0.1
Terminating ion	Glutamate or capronate ^a
Concentration (mM)	5.0
Counter-ion	Histidine
pH	5.0

Isotachophoretic separation of organic acids and inorganic anions present in a model mixture on the CC chip. Zone assignments: LE, leading anion (chloride); 1*, migration position of sulphate; 2, sulphite; 3, phosphate; 4, malonate; 5, tartrate; 6, citrate; 7, malate; 8, lactate; 9, gluconate; 10, aspartate; 11, succinate; 12, ascorbate; 13, acetate; 14, sorbate; TE, terminating anion (capronate). The driving current was 10 μ A. The concentrations of the analytes in the injected model sample were 12–42 mg/l. R, increasing resistance.

GC/FID,MS : stacionární fáze - těkavost, funkční skupiny

(derivatizace: BF_3/MeOH , HMDS, TMCS)

- polysiloxany, carbowax

- speciální: FFAP = polyethylenglykol-2-nitrotereftalát

Úprava vzorku:

podle typu matrice:

nápoje a extrakty z nich - ředění, filtrace, čiření, odstředování

složitější matrice a extrakty z nich - kolonová chromatografie, SPE

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

Organic Acids

Column: DB-FFAP

30 m x 0.25 mm I.D., 0.25 µm

J&W P/N: 122-3232

Carrier: Helium at 40 cm/sec, measured at 100°C

Oven: 100°C for 5 min

100-250°C at 10°/min

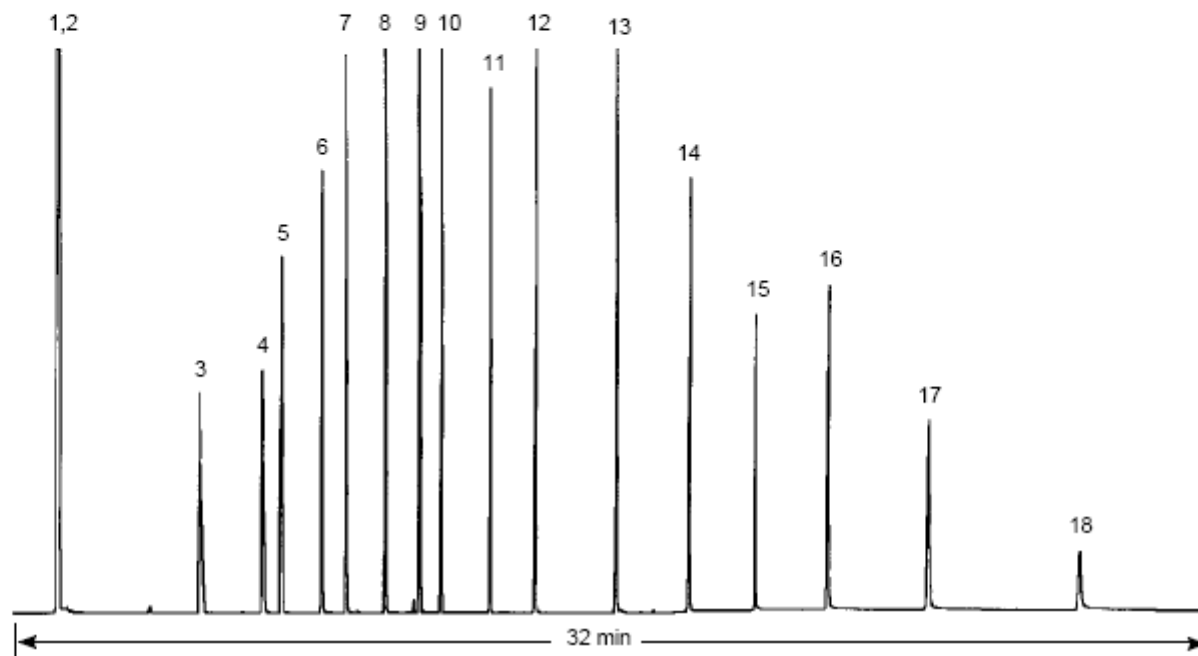
250°C for 12 min

Injector: Split 1:50, 250°C

Detector: FID, 300°C

Nitrogen makeup gas at 30 mL/min

1. Acetone	11. Heptanoic acid
2. Formic acid	12. Octanoic acid
3. Acetic acid	13. Decanoic acid
4. Propionic acid	14. Dodecanoic acid
5. Isobutyric acid	15. Tetradecanoic acid
6. Butyric acid	16. Hexadecanoic acid
7. Isovaleric acid	17. Octadecanoic acid
8. Valeric acid (pentanoic acid)	18. Arachidic acid
9. Isocaproic acid	(eicosanoic acid)
10. Caproic acid (hexanoic acid)	

ANALÝZA ORGANICKÝCH KYSELIN

Mastné kyseliny (PUFA) - forma – typ esteru – MID-FTIR (ATR)

Typické vlnočty pásu C=O $\approx 1735 \text{ cm}^{-1}$ pro EE and 1742 cm^{-1} pro TAG

